Lietuvių I Kongreso
Spaudos parodos eksp. eilės Nr. 19

LIETUVIS

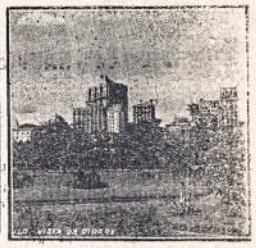

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „Šviesa"

Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10$000 pusei — 6$000 atskiriems mėnesiams po 1$000.
Užsienin: metams — 20$000 pusei metų 10$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redakcijos ir Administracijos adresas: „LIETUVIS" Rua Bandeirantes, 92, Caixa Postal, 1764. São Paulo.

Redaguoja St. Vancevicius

6-ti METAI. | SÃO PAULO, 1934 m. Gruodžio - Dezembro mėn. 8 d. | NR. 30 (309)

Tėvų Komitetai.

Jau 1919 m. rugpiūčio 22 d., Lietuvoje buvo paskelbtas įstatymas apie mokyklų steigimą ir jų priežiurą. To įstatymo 4-as punktas taip nusako Tėvų Komiteto pareigas ir prievoles: «Visuomonės organizacijos iš savo lėšų aprūpina mokyklą butu, kuru, šviesa, inventorium ir aptarnavimu (švaros palaikymu), arba, jei naudojasi valstybės namais, tai duoda mokyklai laikyti sumą, atatinkamą tų namų samdomajai kainai ir jų remonto brangumui».

Ar mūsų laikomose mokyklose šitas įstatymo nuostatas yra pilnai įvykdytas? Aišku, kad ne. Daugeliu atvėjų mums tenka imti pašalpos iš šalies ne vien tiktai mokytojams algas užmokėti, bet ir už mokyklos patalpą nuomą.

Labai dažnai esti kad net švarai palaikyti mokyklos kasoje nėra milreiso.

Mokytojas dažnai dirba su virš-norminiu mokinių skaičiumi klasėje, todel jam nebėra laiko vaikščioti pakie mais, renkant iš tėvų mokesnį už moksla.

Tėvai gi, arba tariamas Tėvų Kotetas iš savęs nieko nedaro, niekuo ne sirūpina, net kviečiami į pasėdžius nesilanko, todel nėra ko nei stebėtis kad mūsų mokyklose dažnai milreiso būtiniausiam reikalui nerasi.

Kartą mes Bom Retiro turimą mokyklą buvome uždarę net dovyniems mėnesiams tik del to, kad Tėvų Komitetas pridarė virš 700 milreisų nuostolių, kurie kas ménuo didėjo.

Pastaruoju metu Bom Retiro Tėvų Komitetas vėl užmigo, egzistuoja tik popieryje, kadangi vargu bau kas beatmena kada jis pasėdžiavo paskutinį kartą savos mokyklos reikalais. Prie tokios «darbuotės», žinoma, ir mokyklos kasa išsibaigė net ligi to, kad nebe turi kuo užmokėti sargui už švaros palaikymą — apie ką kitą mokyklai ne svajoti nebetenka!

Tokiai padėčiai esant, žinoma, ir vėl mokyklą teks uždaryti, nes, jeigu vaikų Tėvams ji neberūpi, tai kitiems ir to tiek nedangiau!

Gaila būtų sukurtą šviesos židynė lį užgesyti, bet kad jis, turbut, niekam nebereikalingas!?

Arba vėl, kai ir tokioj Vila Anastacio rajono mokykloj dedasi tokie dalykai, kurių ir pats Tėvų Komitetas gerai neišmano. Niekas, apart mokyklos vedėjo — mokytojo, kuris su Tėvų Komitetu turi sprendžiamąjį balsą nutarimuose, negali eiti jokių apmokamų pareigų toj pačioj mokykloj, kurios jis išrinktas K tan. O tenai, kaip tyčia: vienas narys eina sargo pareigas, todel jos ir vykdomos «komitetiškai», t.y., visai netinkamai, nes tokiam «ponui komitetčikui» ir mokytojas iš perdidelio drovumo bijo pirštu prikišamai parodyti, kaip reikia mokyklos švarą palaikyti.

Nepatinka man dar ir dažni šokių vakarėliai su bufetu ir visomis iš to einančiomis, girtomis pasekomis. Mokyklai tas garbės nedaro, bet priešingai.

Būsimajam šios mokyklos Tėvų Komitetui reikėtų tai gerai suprasti ir pakeisti ligšiol buvusią praktiką. Geriau į metus pastatyti penkis — šešis gerus vakarus su rimtais veikalais negu ruošti menkos vertės vakarėlius ir ieškotis pajamų iš bufeto. Kas šitokio darbo nemokės vykdyti tegu nei į Komitetą nelenda. Nors šioj mokykloj kasa nedateklių nejautė, bet moraliu žvilgsniu mokyklos vardo nepakėlė.

Mokos rajono T. Komitetas buvo pasistatęs uždavinį rinkti aukas stato mai mokyklai, tačiau tą darbą tedirbo keturi — penki žmonės, kurių dėka surinkta apie pustrečio tūkstančio milreisų. Didžiuma T. Komiteto narių nieko nenuveikė, arba kartais net trukdė pradėtą darbą, sąmoningai žmones erzindami savo tendencingomis informacijomis spaudoje. Ir čia reikalinga gera vėtyklė, parenkant naujus kandidatus į T. Komitetą. Tiesą, būta ir čia keliolikos gražių pavyzdžių, prisidedant nemokamai darbu prie mokyklos pamatų iškasimo, bet ir šitoj talkoj tesima tė keliolika susipratusių lietuvių, o ne keliosdešimts, kaip rodo pats vaikų skaičius. Buvo ir tokių, kurie, kaip ir Vila Anastacijoj kaikurie, savos mokyklos reikalus išnešė viešumon, iškreipdami sąmoningai faktus. Aišku, kad tokių komitetčikų mums nei darbui nei propagandai nereikalinga.

Visos šitos pastabos kyla dabar, kai jau naujų Komitetų rinkimai artėja

LIETUVOJE

Rastais saldainiais apsinuodijo.

Viena Vilkaviškio gyventoja rado gatvėje saldainių, kurluos nunešė savo sesrs vaikams dovanų.

Du vaikai saldainių užvalgę po keliu valandų mirė, o motina ir saldainių radėja, kurios taip pat valgė, paguldytos ligo inėn ir išgis. Patyrinėjus mirusius vaikus nustatyti labai stiprūs nuodai, o dabar niškinama, kas juos gatvėn galėjo pamesti.

J. Kumpikevičius skris aplink Europą.

Laikinai gyvenantis Mažeikiuose civ. lak. J. Kumpikevičius, pavasarį sėkmingai praskrides Praha — Kaunas rengias naujam skridimui. Skridimas įvyks 1935 m. vasarą aplink Europą. Kaip teko nugirsti, jau vedąs lėktuvui užpirkti derybas su užsienio firmomis. Dabar jis studijuoja skridimo sąlygas, žemėlapius.

Nubaudė už straipsnį.

Buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas Augustinas Voldemaras pereitais metais parašė straipsnį, kuriame aštriai kritikavo išleistą tautai ir valstybei saugoti įstatymą. Tas straipsnis kažin kuriuo keliu pateko į vokiečių laikraštį, išeinantį Karaliaučiuje. Vėliau straipsnis buvo atspausdintas atskirai ir platintas Klaipėdos krašte. Už paminėtojo straipsnio parašymą, Augustinas Voldemaras buvo patrauktas teisman. Lap krėčio 8 dieną Lietuvos apeliaciniai rūmai Voldemarą pripažino kaltu ir nubaudė 6 mėn. paprastojo kalėjimo, draugo atimdami kai kurias teises. Dabar A. Voldemaras sėdi Mariampolės kalėjime.

Tsb.

Teisingumo ministeriui suteikiami platūs įgaliojimai.

Lietuvos ministerių kabinetas priėmė įstatymą, kuriuo teisingumo ministeriui suteikiami platūs įgaliojimai, priimant ir atleidžiant advokatus. Naujuoju įstatymu, teisingumo ministeris gali praktikuojantį advokatą iš vienos vietos perkelti kiton. O Lietuvoje yra labai svarbu, nes ligšiol dauguma advokatų gyvendavo didesniuose miestuose, o mažuose miesteliuose jų nebūdavo. Toks nenormalumas piliečiams yra sunkiai pakeliamas ir brangiai kaštuoja. Naujuoju įstatymu ypač patenkinti tolimesnių užkampių gyventojai, kurie dabar tikisi sulaukti teisinių patarėjų savo apylinkėse.

Tsb.

Karo Muziejus ir amerikiečių Laisvės Varpas naujose patalpose.

1921 m. Kaune buvo įsteigtas karo muziejus. Apie muziejaus pastatą sukurtas gražus sodnelis, kuriame stovi daug brangių paminklų, visai Lietuvai žinomų vyrų biustai. Karo muziejaus sodelyje pastatytas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas, prie kurio su atitinkamomis apeigomis kas vakaras pagerbiami karžygiai, žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Pačiame muziejuje yra keli tūkstančiai istorinių eksponatų, iš kurių puikiausiai atsispindi senovės ir dabartinės Lietuvos laisvės kovos. Ligšiolinio karo muziejaus bokšte kabojo Amerikos lietuvių kongreso Čikagoje atsiųstas Laisvės Varpas. Tačiau tą varpą Amerikos lietuviai siuntė ne į šį karo muziejų, bet į Gedimino kalną Vilniuje. Pirmasis Laisvės Varpu suskambino didysis lietuvis a. a. inž. Petrass Vileišis. Jo skambinimas priminė visiems lietuviams ant varpo įrašytus simboliškus žodžius: «O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos.» Tačiau dabar baigiant statyti Vytauto Didžiojo muziejų, atėjo reikalas nugriauti ligšiolinio karo muziejaus bokštą. Lap krėčio 9 dieną 10 val. iš šio bokšto paskutinį kartą buvo iškilmingai nuleista Lietuvos valstybinė vėliava. Pats karo muziejus jau ir Laisvės Varpas perkeltas į naujus Vytauto Didžiojo muziejaus rūmus ir naująjį bokštą. Ligšiolinio karo muziejaus bokštą ir kitas patalpas jau baigiama griauti.

Tsb.

* * *

KAIPO DOVANA KALĖDOMS
GERIAUSI AUDINIAI TIK
CASAS PERNAMBUCANAS

Hitlerininkų bylą nagrinės Kaune gruodžio 14 dieną.

Plačiai išgarsėjusią Klaipėdos krašto priešvalstybinių gaivalų bylą Lietuvos kariuomenės teismas nagrinės šių metų gruodžio 14 dieną. Patraukti tieson ligi šiol 126 kaltinamieji. Jie kaltinami tuo, kad priklausė slaptoms iš Vokietijos vadovaujamoms nacionalsocialistinėms organizacijoms, kurių tikslas buvo ginkluotu sukilimu atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir jį prijungti prie Vokietijos, ir tuo tikslu rengtasi ginkluotam sukilimui. Be šių kaltinimų, dalis patrauktųjų tieson dar kaltinami teroristinių aktų vykdymu, kaip tai: Jasučio nužudymas politiniais tikslais ir taip pat politiniais tikslais pasikėsinimas nužudyti Loopsą.

Šioje byloje be gausios kaltinamųjų kaltę įrodančios medžiagos (dokumentų, susirašinėjimų, ginklų), dar šaukiami 296 liudytojai pagal kaltinamąjį aktą. Be to, 142 liudytojai šaukiami kaltinamiesiems paprašius. Taip pat kaltinamiesiems leista patiems iš susitarimo atsivesti dar 59 liudytojus. Kartu su eksportais ir vertėjais byloje dalyvaus apie 650 žmonių. Tarp liudytojų, kuriuos teismas leido kaltinamiesiems atsivesti, yra ir Vokietijoje gyvenančių.

Visiems šios bylos kaltinamiesiems ir liudytojams sutalpinti Kaune nėra tokios salės. Todėl bylą manoma svarstyti teisingumo ministerijos rūmų salėje. Jau dabar manoma, kad šioje byloje teismui pirmininkaus pats kariuomenės teismo pirmininkas pulk. Leonas, o kaltinimą palaikys pats kariuomenės teismo prokuroras gen. Vimeris.

Lietuvoje ši byla kelia didžiausio susidomėjimo. Manoma, kad per ją bus išaiškinta ir tokių dalykų, dėl kurių teks rimtai susirūpinti netik Lietuvai, bet ir kitoms valstybėms. Lietuvos teismų istorijoje ši byla yra viena pirmųjų ir, galima sakyti, ligšiol buvusių pati didžiausia.

Tsb.

Lietuvos karo muziejuje palaidos nežinomą kareivį.

Daugelyje valstybių yra atitinkamai pagerbti per laisvės karus žuvusieji kareiviai. Jie ne visi ne yra žinomi. Ant daugelio pilkų, kuklių kryželių pažymėta, kad čia guli nežinomas kareivis. Kitos valstybės nežinomam kareiviui pastatė didelius paminklus ir visaip jų vardą jamžino.

Lietuva per nepriklausomybės kovas taip pat nustojo daug gerų tėvynės vaikų. Ne visi jie yra žinomi. Dalis žuvusių karių yra nežinomi ir niekas ligi šiol neišaiškino jų pavardžių. Daugelyje Lietuvos karių kapų yra ir nežinomųjų kareivių.

Dabar Lietuvos kariuomenėje kilo sumanymas pagerbti ir Lietuvos laisvės kovose žuvusius nežinomus karius. Manoma netrukus iškasti bet kurio nežinomojo kareivio lavoną ir jį iškilmingai palaiduoti karo muziejaus sodnelyje. Vėliau manoma pastatyti jam paminklą, kuris būtų kiekvienam Lietuvos kareiviui simbolis ir karžigiškumo dvasios šaltinis. Gal būt, kad po kurio laiko ir Lietuvoje bus įrengta nežinomajam kareiviui Arkos aikštė, kaip kad yra kituose kraštuose pagerbti žuvusieji kariai.

Tsb.

Viešėjo Lietuvoje.

Šią vasarą Lietuvoje viešėjo Kanados generalinio štabo majoras ir Kanados geografų sąjungos valdybos narys Grant Suttio. Svečias Lietuvoje susipažino su Lietuvos geografais, apžiūrėjo Lietuvos universitetą, gimnazijas ir pradžios mokyklas. Nepaprastai sužavėtas Lietuvos universitetą, gimnazijas ir pradžios mokyklas. Nepaprastai sužavėtas Lietuvos mokyklų sutvarkymu ir moksleivių sveika išvaizda bei jų fizinių auklėjimu. Svečias kelios se mokyklose žiūrėjo fizinio lavinimo pamokų. Apsilankymo proga. Kanados maj. Suttie padovanojo Lietuvos gimnazijoms didelę sidabrinę taurę, kokią yra padovanojęs Kanados gimnazijoms. Majoro Suttie taurė bus pereina moji Lietuvos gimnazijų sportininkų dovana.

Tsb.

Sumažinta ežerų nuoma.

Žemės ūkio ministeris, atsižvelgdamas, kad žuvų kainos žymiai atpigo, praeitais metais sumažino ežerų nuomos mokestį 25%. Žuvų prekybai dar labiau pasunkėjus ir kainoms kritus, ežerų nuomininkams prašant, ministeris šiemis dienomis nuomą vėl sumažino nuo 20 ligi 35%.

Pamaitinti lietuvių vaikai.

Buenos Aires, Argentinoje, Lietuvių Namai išlaiko savo mokyklą, prie kurios yra Dro Basanavičiaus Lietuvių Pradžios Mokyklos Bendrabutis. Pavasarį Dr-ja Užs. Liet. Remti buvo pasiuntusi tai mokyklai 3.000 lt. Dabar gauta iš Buenos Aires sąskaitos, paro dančios, kad tie visi 3.000 litų išleisti to bendrabučio vaikams išlaikyti, daugiausia maisto užpirkimui. (VK).

Gera naujiena vaikams.

Draugija Užs. Liet. Remti, kaip sužinojome, neseniai užpirko geroką skaičių «VAIKŲ ŽODŽIO» žurnalo iš 1931 ir 1932 m. Žurnalas bus gražiai įrištas ir pasiųstas užsienio lietuvių vaikams. Tame žurnale daug iliustracijų ir gražių apysakaičių, todėl jis bus pageidaujamas tų vaikučių, kurių tėvai patys negali nusipirkti žurnalo

(VK).

Vėliausi D. U. L. R. darbai.

Anglijos lietuvių jaunimas, iš Manchester, Liverpool ir kitų artimesnių miestų ruošiasi didelei ekskursijai į Lietuvą ateinančią vasarą. Tai ekskursijai žada vadovauti Anglijos lietuviai skautai. Įpratę Anglijoje stovyklauti, jie ketina ir Lietuvoje įvairiose vietose taip daryti. Tuo reikalu Dr-ja Užs. Liet. Remti jau susirašinėja su atitinkamomis įstaigomis Anglijoje.

Draugija pavedė savo Valdybos nariui prof. M. Biržiškai galutinai nustatyti užsienio lietuviams liaudies universiteto programą ir suorganizuoti paskaitų parnešimą.

(VK).

Paskolos savivaldybėms.

Iš taupomųjų valstybės kasų gavo paskolos: Mažeikių apskr. savivaldybė 85.000 litų mokykloms statyti: Marijampolės miesto savivaldybė 40.000 miesto skerdyklai statyti; Akmenės valsč. savivaldybė 5.000 litų turgavietei grįsti.

Mirė atvažiavęs iš Lenkijos.

Atvažiavęs iš Lenkijos automobiliu Marjan Sviechovskis, narys instituto Lenkijos mažumoms tirti, grįždamas Lenkijon ties Žiežmarinais, automobiliui paslydus, apvirto ir sulaužė nugarkaulį.

Atvežtas Kaunan miré ligoninėj. Kadangi jo gimtinė yra apie Nemakčius, tai iš Kauno jo kūnas ten nugabentas.

Linų prekybai tvarkyti įstatymas.

Linų prekybos yra aiškios rūšys, žiūrint linų kokybės, tačiau į tinkamos rūšies linų išvežimą ligšiol nebuvo kreipiama dėmesio pirklių.

Spalių 30 d. ministerių kabinete priimtas įstatymas, kuris numato išvežamųjų linų ir pakulų priežiūrą, o taip pat linams išvežti reikės pirkliams išsiimti iš vyriausybės liudijimą.

Tuo norima pagerinti išvežamų linų rūšį, o prekyba sukoncentruoti stambesnėse firmose, kurios galėtų iš karto didesnius kiekius užsiendėti patiekti. Greičiausiai visą linų prekybą paims Lietūkis.

Lietuvos Latvijos prekybos derybos.

Lapkričio 5 d. Kaune prasidėjo pasitarimai sudaryti prekybos sutartį. Dabar veikianti sutartis iš Latvijos pusės yra atšaukta, tat tariamasi naujos sudarymo reikalu.

Atpirks Darėaus ir Girėno žuvimo vietą.

Į Soldiną, pirkti arba išnuomoti žemės sklypo, kuriame žuvo Darius ir Girėnas, išvyko delegacija iš inž. V. Landsbergio ir av. ats. kap. Morkaus. Mišku administracija jų perleisti nesunkiomis sąlygomis Lietuvai sutiko.

Arėjas Vitkauskas.

SAVANORIAI.

Lauke vėjas pustė sniegą, švilpdamas pastogėse, daužydamas langines, pro kurių plyšius matėsi pirkioje drebanti šakalio šviesa, o šakalys šnypšdamas leido kauolius dūmų, ir silpnai apšvietė žemą prirūkusią trobą, kartais valandikei visiškai užtemdydamas ją.

Ant plataus suolo sėdėjo susimątęs, akis į žemę įdūręs, jaunas geltonplaukis vaikinas, ir nekantriai plėšė šipuliukus nuo atsilupusios suolo lentos. Jis kaž ką galvojo ir nekantravo, net negirdėjo senos tylios šnektos, kuri apie pečių ruošėsi, vis vadindama sūnų vakarienauti. Jaunuolio akys žibėjo. Užpečkyje ant sukrypusios lovos su išlindusiais šiaudais sėdėjo rudais kailiniais apsisupęs tėvas ir pypkę rūkė.

Juodas katinas, retkarčiais pasitampydama, knarkė ant atlaisvinto pečiaus. Kaž kokia skaudi tyla visapatavo troboje, tik girdėjosi sniego pustymas paisuojėse. Tvaikus pirkios oras keleido laisvai kvėpuoti ir sunkiai slėgė krūtinę.

— Na, Jonai, eisime vakarieniauti! — pirmas prabilo tėvas atsistojęs ir, padėjęs išrūkytą pypkę ant priepečkio, priėjo prie stalo ir persižegnojęs pasitraukė prie savęs dubinėlį.

— Nenoriu! — trumpai atkirto vaikinas ir dar labiau ėmė lupinėti atplyšusias suolo lentas.

Motina, nieko nesakydama, prisėdė prie stalo ir tyliai pylėsi į dubinėlį sriubą.

Bet šį vakarą abiem nesivalgė, jie buvo susirūpinę sūnumi Jonu, kurs nei iš šio nei iš to, užsigeidė eiti Kaunan ir stoti į kaž kokią lietuvių kariuomenę. Niekaip jiedu negalėjo įsivaizduoti lietuvių kariuomenės, jiems išrodė; jog tai tokie pat «miatiežninkai», apie kuriuos dar kalbėdavo senieji žmonės. Mat, vakar Jonas buvo miestely turguje, ten susitiko su to pačios kaimo gimnazininku Pranu, kurs jį ir da kitus prikalbinėjo eiti Kaunan, pats apsilimdamas kelią išvesti ir visur, ką tik reikės, surasti. Ir Jonas užsimetė eiti į Kauną ir jokie tėvų atkalbinėjimai negelbėjo.

Eisiąs ir gana! — Jie negalėjo įsileisti galvon, kad jų Jonas, tik vienas namie teišlikęs, eitų Kaunan. Ir ar dar pasieksi Kauną? Jog ką gali žinoti, ką sutiksi kelyje! Raudonieji sugriebę nušaus kaip jiems priešingą ir gana! Ir kas namie liktų?.. Juk Povilas iš pat pradžios paimtas kariuomenėn ir apie jį iki šiol dar nieko nebuvo žinoma; gal galvelę kur svetimoj šalyj paguldė.

Šį vakarą Jonas nuo kaimyno parėjęs galutinai pasaké, jog jie ryt iš anksto ryto važiuosią: jis, gimnazinin kas Pranas, kaimynu Baltrūno ir Staslio sūnūs Petras ir Juozas iš to paties kaimo ir Bareikos Antanas iš kito kalmo. Tėvas, matydamas neperkalbėsiąs sūnaus, pamojo ranka ir tik pasakęs:

— Žinokis, tik neprašyk pagalbos kai suims ir įgrūs kaléjiman arba sušaudymui ves! — daugiau nė žodžio nebesakydamas, padėjęs šaukštą, nuėjo lovon. Motina taip pat nebenorėjo valgyti, taigi atsistojus nuo stalo, kraustė dubinius ant lentynos. Jai nesiseké, ir nerimasčio dubiniai iš rankų slydo ir ko jų nesudaužė.

Tėvas, aukštelninkas lovoje gulėdamas, pypkę žindo ir dūmų kamuolius leido, tur būt norėdamas dūmais dvasios neramumą nutildyti. Jam už vienintelį išikusį sūnų Joną daugiau širdį skaudėjo, negu Povilą karan išleidus; jog Jonas tėvų viltimi senatvėje buvo.

Motina, apsiruošusi su mazginiu, užgesino šakalį ir ėmė taisytis patalą, grabinėdama ant suolo patamsy.

Nejauku troboje pasidarė. Jonas, aplink savo apsigraikęs, atsigulė su visomis drapanomis, pasikišęs rankas po galva ir vis nenustodamas galvojęs. Sunkios mintys jį kankino. Gailėjo jam tėvelių, kuriuos jis palikti taisėsi, bet kartu kaž koks dar stipresnis už tą gailestį balsas jam tvirtino: «Eik, eik greičiau, per daug nemąstyk, jog matai — tėvynė kenčia». Užsidegė jam širdis, kai miestely matė, kaip raudonasis, iš kaimyno arklį iškinkęs, atėmė jį ir dar su šautuvo buože žmogutį ar apmušė; tuomet jis suspaudęs kumštis, norėjo jį pulti, bet Pranas nuo to jį sulaikė.

O! jis būtų raudonąjį sulaužęs!

Ir begalvodamas Jonas įsivaizdavo savo Lietuvos kareiviu su šautuvu rankose kartu su drąsių draugų būriu vejąs iš tėvynės neprašytus atėjūnus, be pasigailėjimo juos žudydamas.

Staiga jo sunkius galvojimus per traukė gražūs tėvo žodžiai.

— Na, Jonai, tai eini?

— Einu! — tvirtai atsakė Jonas ir atsisėdo. — Tai jeigu eiti, tai eiti! — tarė tėvas — kelkis ir taisykis kelionei! Ir apgraibęs degtukus, uždegė šakalį.

— Motin, kelkis, — tarė — Jonas vis tik eina, taigi pataisyk ką nors įsidėti; žiūrėk ir marškinius įdėk. O tu, Jonai, irgi pasirūpink išvažiuoti, koi raudonieji pas Klimą dar tebemiegą; aš per mišką pavėžysiu.

Tai kalbėdamas, tėvas išėjo kinkytis, o Jonas nusidžiaugęs išbėgo pas Praną. Motina ėmė Joną kelionei ruošti. Į tarbą porą baltinių sudėjo, porą kojinių; neužmiršo ir kieto sūriuko įsprausti. Vilnones tūlines pirštines čia pat atidėjo. Jau ir Jonas su visa kompanija sugrįžo. Atėjo Pranas, po ilga miline serméga kaž ką pasikięs belikas, ir Petras su Juozu. Buvo ir Antanas, kurs jau iš vakaro pas Praną atėjo.

Visi turėjo maišelius po pažastėmis.

(b. d.)

* * *

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti veikimas 1934 metais.

1934 m. Draugija yra atlikusi visą eilę darbų. Lig šio laiko ji suorganizavo Lietuvoje arti 90.000 rėmėjų. Tas vienas faktas parodo, jog draugijos tikslus gerai suprato Lietuvos žmonės ir remia jos darbą. Lietuviai užsieniuose turėtų nudžiugti, matydami, kad Lietuvoje rimtai susirūpinta jiems padėti.

Vieneriais šiais metais draugija atliko šiuos darbus:

1. — Įsteigta 17 skyrių, būtent: Kauno Centralinis, Valstybės Kontrolės, Akademinis, Marijampolės, Slavikų Kaišedorių, Klaipėdos, Pagėgių, Panevėžio, Šiaulių, Ukmergės, Telšių, Veiverių, Šilutės, Žeimelio. Užsieniuose skyriai įsikūrė šiose vietose: Buenos Aires Montevideo, Eš sur Alzett, Villerupt.

2. — Išleista 165.000 atsišaukimų ir plakatų. Neseniai išleista 3.000 P. Rusecko knygutės «UŽSIENIO LIETUVIAI», kurios recenzija neseniai buvo mano pasiųsta Amerikos laikraščiams. Greit bus išleistas «METRAŠTIS», kuriame bendradarbiauja daug užsienio lietuvių. Šių metų pabaigoje ketinama pradėti leisti užsienio lietuvių reikalams skirtą laikraštį «Užsienio Lietuvis».

3. — Organizuojamos paskaitos iš Lietuvos istorijos, literatūros, kraštotyros ir pan. Šiomis dienomis išsiuntinė ta pirma P. Rusecko paskaita «1863 METU SUKILIMAS». Patartina būtų susidomėti ta paskaita. Girdėjome, jog didesnis skaičius ekz. bus pasiųstas «Tėvynės» Redakcijai, 307 W. 30—th Str., New York.

4. — Įsteigta «DARIAUS IR GIRĖNO UŽSIENIO LIETUVIU LIEPOS 17 DIENA». Tą dieną kas met visame lietuviškame pasaulyje bus minima lietuvių tautos žygiai ir pažymima lietuvių tautos vieningumas. Daugely vietų Lietuvoje ir užsieny ta diena buvo ir šiais metais paminėta.

5. — 1935 m. ketinama sušaukti viso pasaulio užsienio lietuvių kongresas įvairiems tautiškos lietuvių kultūros bei ekonominiams reikalams svarstyti. Ta proga bus suorganizuota viso pasaulio lietuvių sąjunga.

6. — Išleista 1.000 metrų filma «LIETUVA», kuri bus rodoma Ameri koje.

7. — Draugija remia Lietuvių Namų idėją kiekvienoje žymesnėje lietuvių kolonijoje. Ji yra pinigais parėmusi tokį sumanymą: davė 3.000 lt. Buenos Aires Lietuvių Namams ir 2.500 lt. davė Aknystos Lietuvių Namui.

8. — Pietų Amerikos lietuviams pavargėliams paremti buvo suorganizuota Lietuvoje birželio m. 7 d. vieša rinkliava ir surinkta 22.984 lt. ir 14 ct. Pinigai persiųsti Pietų Amerikos lietuviams.

9. — Lietuvių mokyklai statyti São Paulo mieste Brazilijoje draugija davė 5.000 lt. sklypui nupirkti. Bendrai, remia visas lietuviškas mokyklas užsieny. Amerikos lietuvių mokyklos gavo arti pusketvirto tūkstančio ekz. vadovėlių.

10. — 1932 m. drauge su «LIETUVOS VAIKO» Draugija buvo atgabenta į Alytų 30 Prūsų lietuvių vaikų. Praėjusią vasarą viešėjo draugijos išlaikomi 30 vaikų iš Rygos lietuvių neturtingų mokinių. Reikalui ir progai esant siunčiami lietuviški elementoriai, vadovėliai, vaikų ir jaunimo knygos ir t.t. Besimokinančiam užsieny jaunimui teikiama parama stipendijomis, knygomis ir kitokiais būdais. Lietuvos jaunimas raginamas susirašinėti su užsienio jaunimu.

11. — Visuomenėje renkami lietuviški laikraščiai, žurnalai, knygos ir siunčiami į užsienius. Įvairioms užs. lietuvių įstaigoms jau pasiųsta per 7.000 ekz. laikraščių ir žurnalų. Lietuvių chorams užsieniuose siunčiama gaidų, plokštelių.

12. — Draugija priiminėja lietuvių kultūros ekskursijas ir jau yra priėmusi Prūsų Lietuvos, Mintaujos, Latvijos, Rygos, Londono ir kitas ekskursijas.

Draugija renka savo darbui pinigus tiktai iš Lietuvos visuomenės, remia gi visus tautiškus užs. lietuvių darbus, neatsižvelgiant į tai, kas tuos darbus dirba, kas parodo, jog draugija yra grynai bepartyviška organizacija. Draugija dar nė karto nesikreipė nei laiškais nei per laikraščius į Amerikos lietuvius, prašydama aukų, todėl paskleisti kai kuriuose Amerikos laikraščiuose gandai, būk draugija užsimojanti išnaudoti Amerikos lietuvius, yra visai be jokio pagrindo. Draugija tik nori padėti amerikiečiams ir kitų kraštų lietuviams jų kovoje už savo kultūrą, kalbą ir išsilaikymą lietuviais.

Karolis Vairas.

* * *

Į Mūsų Bendradarbius

Lietuvoje leidžiamos dabar Lietuviškos Enciklopedijos Redakcija yra susirūpinusi turėti, kiek galint, geriausiai prižiūrėtą Amerikos lietuvių biografijos skyrių ir todėl pakvietė buv. amerikietį rašytoją ir publicistą V. K. Račkauską — Vairą tuo skyrium rūpintis.

Šiuo prašome savo nuolatinius bendradarbius neatsisakyti pasiųsti Enciklopedijos Redakcijai, Amerikos lietuvių biografijos skyriui, trumpas savo biografijas, kuriose turi būti nurodyta: gimimo vieta ir data, laikraščiai, kuriuose bendradarbiaujama, stambesnių raštų bibliografija, adresas. Pageidaujama taip pat atžymėti dalyvavimas Amerikos lietuvių draugijų ir organizacijų gyvenime ir darbuotė karo ir po—karinio Amerikos lietuvių veiklos metu.

Visą medžiagą prašoma siųsti sekančiu adresu:

V. K. Račkauskas — Vairas, Pašto Dėžutė 375, Kaunas, Lithuania.

Redakcija.

* * *

Villa Zelina.

Nueikite į senąjį merkadą (Mercado Velho) ir nuvažiuokite į Villa Zelina. Toje plačiai apgyventoje vietoje Tamsta rasite pigiausius sklypus, nuo 30$000 į mėnesį, be nuošimčių ir įnašo.

Artimiausiu laiku bus pastatyta didžiulė lietuvių katalikų bažnyčia, virš 250.000$000 vertės. Galima laukti didelio ir greito šios vietos išsiplėtojimo.

Suinteresuoti gali visuomet patikrinti nuosavybės dokumentus. Daugelis lietuvių jau išsimokėjo savo sklypus ir gavo pas Notarą piinus dokumentus. Nepraleisk geros progos ir šiandien pat pasirink tinkamą sklypą prie statomos lietuvių bažnyčios.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. Agentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tąsa)

III. dalis

Teisiu deklaracija

I. Skyrius.

Politinės teisės.

106 str. Yra braziliai:

a) gimusieji Brazilijoj, nors ir ištėvo, kuris yra svetimos valstybės pilietis, jei tik jis nėra savo krašto valstybės tarnyboj;

b) brazilo ar brazilės vaikai, kurie gimė svetimoj valstybėj, jei tėvai yra savo krašto tarnyboj; o jei tėvai ne savo krašto tarnyboj, tai suaugę vaikai gali optuoti Brazilijos pilietybę;

c) visi kurie gavo Brazilijos pilietybę sulig 1891 m. vasario 24 d. Konstitucijos 69 str. nrs. 4 ir 5;

d) kitu keliu natūralizavosis kitų šalių piliečiai.

107 str. Netenka Brazilijos pilietybės:

a) kas laisva valia natūralizuodamasis priima kito krašto pilietybę;

b) kas priima kito krašto valdžios skiriamą pensiją, tarnybą ar komisija be Respublikos prezidento leidimo;

c) kieno natūralizacija panaikinama už socialinius ar politinius veiksmus, priešingus tautos interesams, ir kai tas faktas patvirtinamas teismo keliu, duodant kaltinamąjam visas gynimosi garantijas.

108 str. Rinkikai yra abiejų lyčių brazilai, vyresni kaip 18 metų, įsirašę į rinkikų sąrašus įstatymo nustatyta tvarka.

1 §. Negalima traukti į rinkikų sąrašus:

a) tų kurie nemoka skaityti ir rašyti;

b) eilinių kareivių be kariuomenės laivyno padedamųjų dalių saržentų (pus karininkių), taipgi aukštųjų karo mokslo įstaigų mokinių ir karininkų aspirantų;

c) elgėtų;

d) tų, kuriems laikinai ar galutinai atimtos politinės teisės.

109 str. Įsirašymas į rinkikų sąrašus yra būtinas tiems vyrams ir moterims, kurie užima pažymėtą valstybinę tarnybą, su sankcijomis ir išimtimis kurios nusakytos atskirame įstatyme.

110 str. Politinės teisės suspenduojamos:

a) del visiško civilinio negaliavimo;

b) del kriminalinio pasmerkimo, kol jo efektai teboveikia.

111. str. Netenkama politinių teisių:

a) 107 str. atsitikimais;

b) atsisakius pareigų ir tarnybos, kurias įstatymai uždeda brazilams, kai tat daroma religiniais, filozofiniais ar politiniais sumetimais;

c) priimant užsienio garbės ar dekoracinį titulą, kuris suvaržo gavusio teises ar pareigas į Respubliką.

1 §. Politinių teisių netekimo paliestam individui reiškia ir jo užimamos valstybinės tarnybos netekimas.

2 §. Atskiru įstatymu nustatomos sąlygos prilitinėms teisėms atgauti.

112 str. Negali būti renkami:

1) visoj Sąjungos teritorijoj:

a) Respublikos prezidentas, gubernatoriai, 12 str. nuostatais skirti interventoriai; Federalinės apskrities prefektas, teritorijų gubernatoriai ir valstybės ministeriai ligi pasibaigs vieneri metai nuo efektyvinio išstojimo iš savo pareigų; b) Viešosios Ministerijos šefai, Teismo Valdžios nariai, imtinai ligi karinių, rinkimų teismų ir Ataskaitų Tribunolo, kariuomenės ir karo laivyno vyriausiojo štabo šefai ir jų padėjėjai; c) Respublikos prezidento giminės ligi 3 laipsnio imtinai ir nekraujo gimines, ligi vienerių metų nuo tai, kada jis efektyviškai nustojo ėjęs savo pareigas, išimant rinkimus į Atstovų Rūmus ir Federalinį Senatą, jei turėjo tą mandatą aukščiau įgyta arba buvo išrinkti sykiu su prezidentu; d) visi tie, kurie neįtraukti į rinkikų sąrašus;

2) valstybėse (estadose), Federalinėj apskrity ir Teritorijose: a) valstybės sekretoriai ir policijos šefai, ligi vienerių metų nuo galutino išstojimo iš savo pareigų; b) ten esamų kariuomenės, karo laivyno ir policijos dalių viršininkai; c) valstybių gubernatorių ir interventorių, Federalinės apskrities prefekto ir teritorijų gubernatorių giminės ligi 3 kartos, imtinai ir nekraujo giminės ligi vienerių metų nuo jų efektyviško išstojimo iš savo pareigų, išimant rinkimus į Atstovų Rūmus, Federalinį Senatą ir Legisliacinius Seimus, išimant nr 1) raidę «c».

3) Municipijose:

a) prefektai; b) policijos valdininkai; c) fisko (mokesčių rinkimo) valdininkų; d) prefekto giminės ligi 3 kartos imtinai ir nekraujo giminės, ligi vienerių metų nuo efektyvinio išstojimo iš savo pareigų, išimant rinkimus į Municipalinius Seimelius, Legisliacinius Seimus, Atstovų Rūmus ir Federalinį Senatą, su nr. 1) raidės «c» išimtimis. Vienintelis §. Šio straipsnio nuostatai lygiai taikomis minėtų pareigų žmonėms visvien, ar jie tas pareigas ėjo išti sai ir atsitiktinai.

(b. d.)

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETVIS» prenumeratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

Sarro problema.

Sarro srities problema šiuo metu pasidarė ta centrine ašimi, apie kurią sukasi Europos politika. Kaip žinome, po Didžiojo Karo, Versailles taikos su tartimi šioji sritis buvo atiduota penkiolikai metų Prancūzijai, kaipo kompensaciją už Didžiojo Karo metu sunaikintas anglių kasyklas Šiaurės Prancūzijoje. Taip pat ta sritis buvo pavesta Prancūzijai, kaip garantija karo nuostolių, kurinos turėjo mokėti Prancūzijai Vokietija.

Prieš Didįjį Karą Sarro sritis priklausė Vokietijai. Beveik visi to krašto gyventojai yra vokiečiai. Sarro krašto klausimas pasidarė labai gyvas ir aktualus Europos politikoje paskutiniais metais. Mat, dabar jau baigiasi kompensacijos terminas ir susirūpinta dėl tolimesnio to krašto likimo. Ateinančių metų sausio 13 dieną, Sarro srityje turi įvykti gyventojų balsavimas (plebiscitas), prie kurios valstybės jie nori toliau pasilikti. Dėl Sarro krašto šiuo metu varžosi Vokietija ir Prancūzija. Jei Vokietijoje nebūtų Hitlerio režimo, galimas daiktas, kad Sarro gyventojai nubalsuotų Vokietijos naudai. Bet dabar tame krašte gyvena daug žydų ir vokiečių komunistų, kurie labai nenori, kad toliau Sarro kraštas pereitų Vokietijai.

Paskutiniais laikais Sarro krašte pradėjo varyti smarkią agitaciją Vokietijos hitlerininkai. Jie net norėjo padaryti perversmą ir nelaukus blebiscito, prijungti Sarro kraštą prie Vokietijos. Ginkluoto sukilimo padaryti hitlerininkams nepavyko, nes sužinojusi apie tai Prancūzija pareiškė, jog kilus neramumams Sarro krašte, ji pasiųs savo kariuomenę. Nežiūrint to, hitlerininkai nenustojo varę agitacijos Sarro gyventojų tarpe, kad šie per busimąjį plebiscitą balsuotų už Vokietiją. Sarro krašto gyventojai daug kartų siuntė peticijas Tautų Sąjungai, kad šį apsaugotų juos nuo hitlerininkų teroro ir garantuotų plebiscito laisvę. Tokiu būdu Sarro problema pasidarė tarptautinės reikšmės dalykų, kurinos susirūpino visos didžiosios Europos valstybės. Dėl Sarro srities tarp Prancūzijos ir Vokietijos kilo aštrių ginčų ir santikiai pasidarė labai įtempti. Spaudoje buvo daug rašyta, kad Sarro krašto klausimas galįs sukelti vėl pasaulinį karą.

Tautų Sąjunga paskirė specialų Sarro krašto komitetą, kuriam pavedė šį keblų klausimą sutvarkyti. Komitetas posėdžiavo tris savaites Romoje, kuriam pirmininkavo baronas Aloisi. Šio mis dienomis Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje bus sprendžiamas Sarro klausimas, kuriame minėtas komitetas padarys platų pranešimą apie savo darbus. Kaip bus Sarro klausimas sutvarkytas, tuo tarpu sunku pasakyti. Galimas daiktas, kad tiek Vokietija, tiek Prancūzija nusileis ir dėl Sarro srities galutinai susitars. Paskutinės žinios praneša, kad tarp Vokietijos ir Prancūzijos pasirašyta sutartis dėl atlyginimo už Sarro kasyklas, jei šis kraštas po plebiscito pereitų Vokietijai. Už kasyklas esą bus sumokėta apie vieną milijardą frankų.

R. K.

* * *

Margumynai.

(pabaiga)

Arkliai didžiajam kare

Karo metu sirgo tiek kariai, tiek arkliai. Bet arklių tarpe visai nebuvo «tariamų ligonių» ir apgavikų, kurių iš žmonių tarpo buvo pilna visose ligoninėse.

Iš bendro arklių skaičiaus per dieną sergančių arklių buvo: anglų kariuomenėje 1914 m. — 15,45%, 1915 m. — 9,71%, 1916 m. — 8,98%, 1917 m. — 12,00%, 1918 m. — 9,90%; rusų kariuomenėje — 1914—1915 m. 4,50%, 1916 m. — 5,59%.

Anglai, paprastai, evakuavo (siųsdavo į užpakalį) nors ir lengvai sergančius arklius; rusai gydė juos dalyse.

Aplamai, per visą karą labiausiai sirgo vokiečių kariuomenės arkliai, 2.500.000 arklių tenka 7.000.000 susirgimų, t. y., 280%. Anglų kariuomenės 1.290.000 arklių tenka 2.562.549 susirgimai, t. y., arti 199%. Mažiausiai susirgimų tenka rusų arkliams, būtent, 1.403.334 arkliams — 1.594.735 susirgimai, t. y., arti 114%.

Iš viso per karą buvo nukauta, nunuodyta dujomis ir pastipo: prancūzų kariuomenėje 76%, anglų kariuomenėje 41%, vokiečių kariuomenėje 36%, rusų kariuomenėje 30%, visų karinių ir mobilizuotų arklių.

Svarbiausios priežastys nuostolių arklių tarpe buvo 1) išvargimas (sunykimas), 2) nežai, 3) artilerijos sviedinių ir aviacijos bombų skeveldrų veikimas, 4) nuodingos dujos.

Ypač pavojingi nežai. Per karą nežais sirgo: prancūzų kariuomenėje 28% arklių, rusų — 7% (karo pradžioje) ir 21% (1916 metais), vokiečių — 6,7%, anglų — 3,8% (pradžioje) ir 0,4% (karo pabaigoje). Pas rusus po revoliucijos arklių priežiūra susilpnėjo ir 1920 m., jau raudonoje kariuomenėje, rusai turėjo arti 35,26% nežais sergančių arklių.

Autorius pabrėžia kad arklys bus reikalingas ir ateities kare. Net ir smarkiai sumechanintoje ir sumotorintoje Ž. Amerikos kariuomenėje karo metu 1 arklys tiks 4 kareiviams. Todėl, autoriaus nuomone, arklių apsaugos ir jų papildymo reikalais turi domėtis tiek vadai tų dalių, kur vartojami arkliai, tiek asmenys, kurie dalyvauja krašto apsaugos parengime.

K.

CHARAKTERINGI TAUTU BRUOŽAI.

Traukinio vagone sėdi penki žmonės: prancūzas, anglas, vokietis ir rusas su žmona. Ateina kontrolierius.

Prancūzas momentaliai ištraukia bilietą iš «kamzelės» kišeniaus ir, maloniai šypsodamasis, paduoda kontrolieriui. Anglas nieko nesakydamas pirštu parodo skrybėlę — bilietas kyšo iš po skrybėlės kaspino. Vokietis atsisega švarką, išsiima piniginę, ištaiso ją, atidaro slaptąjį piniginės skyrių ir iš ten išima stropiai suviniotą į popierių geležinkelio bilietą... Rusas gi sumišęs pažvelgia į žmoną:

— Nataša, kur bilietai? Pas mane? Ar man tu juos atidavei? Ką tu — proto netekai? Kada tu man juos atidavei? Šoniniam kišeniuj? Ne, jų nėra šoniniam kišeniuj. Vis tik, taip, taip — jie čia. O, ne — tai pereitų mėnų bilietai, atsimeni, mes važinėjom į Berlyną. Paieškok pas save. Kur jie dingo tie nelabieji bilietai? Pažiūrėk po sedyne, gal užkrito?

Taip trunka keletas minutų, bet geriau paieškojus vis tik atsiranda.

MIRUSIŲ ŽMONIŲ KŪNAI ŠVIEČIA.

Neseniai mirė prof. A. Fernau, vienas garsiausių pasaulyje radiologų.

Kada profesoriaus kūną pradėjo rėdyti laidotuvėms, buvo pastebėta, kad jo kakta, veidai kaklo dalis šviečiasi melsva šviesa, kuri buvo toki stipri, jog galima buvo nufotografuoti net patamsyje.

Specijalistai ir jo bendradarbiai mano, kad šis nepaprastas reiškinys yra iššauktas sistematingu nuodijimusi radioaktyvėmis medžiagomis. Prof. Fernau 25 m. iš eilės dirbo su radiumu. Jo pirštai seniai jau buvo aktyvių drusų sudėti. Be to, jis turėjo įprotį daž nai glostyti rankomis savo veidą, ypač paskaitų metu.

Prieš keturis metus analoginis įvykis buvo New Yorke. Laikrodžių dirbtuvės darbininkės, kurioms nuolat tekdavo tepti laikrodžių ciferblatus radioaktyvią druska, laiks nuo laiko vilgindavo burnoje teptukus. Vienuolika jų mirė nuo užsinuodijimo radiumu ir jų kūnai švietėsi. Kada, po metų laiko, reikalaujant draudimo draugijai, reikėjo vienos jų kūną iškasti, pasirodė, kad ir tada jos kaulai spinduliavo melsvais spinduliais.

KAIP ŽEMAITIS IR AUKŠTAITIS DALINOSI ŽUVIS.

Aukštaitis ir žemaitis gaudė žuvis tribradžiu. Per dieną prigaudė labai daug lydekų ir pyplių. Nežino kokiu būdu padalinti, kad nė vienam nebūtų skriaudos. Aukštaitis sugalvojo, kad geriausiai bus imti iš krūvos po vieną žuvį, kokia pateks į ranką, ir duoti vieną vienam, kitą — kitam. Žemaitis sutiko ir pavedė žuvis dalinti aukštaičiui. Aukštaitis pradeda dalinti:

— Man lydeka, tau pyplys, man lydeka, tau pyplys, man lydeka..

— Sustuok, taip negera, skaityk atjenė, — sako žemaitis, matydamas, kad visos lydekos tenka aukštaičiu, o jam tik mažiukai pypliai.

— Gerai, galiu skaityti priešingai, — atsakė aukštaitis. Tau pyplys, man lydeka, tau pyplys, man lydeka...

— ?!

Žemaitis įsitikino, kad kaip beskaitysi, vis tiek jam lieka tik pypliai. Turėjo nusileisti ir pasitenkinti vien tik pyplais.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIENU IR ĮVAIRENYBIU!

Kiekvieno Lietuvio -- išeivio pareiga

skaityti ir platinti vienintėlį Brazilijos lietuvių nepartinį laikraštį «LIETUVĮ». Tai didžiausias, pigiausias ir įdomiausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje. Užsakykite «Lietuvį» savo giminėms, draugams ir pažįstamiems Lietuvoje, Argentinoje ir Amerikoje. «Lietuvio» kaina: Brazilijoj metams — 10$000, pusmečiui 6$000, atskiriems mėnesiams po 1$000. Į Lietuvą: metams 20$000, pusmečiui 10$000. Į Argentiną, Šiaurės Ameriką, Kanadą ir kitas Amerikos valstybes metams tik 15$000, pusmečiui 8$000. Metiniai skaitytojai gauna dovanų.

PASISKUBINKITE UŽSIPRENUMERUOTI «LIETUVĮ»

Pinigus siusti „Lietuvis" Caixa postal 1764 S. Paulo Brasil.

Kronika.

MOKOJ BENDROMENĖS SUSIRINKIMAS.

Praeitą sekmadienį, t. y. gruodžio mėn. 2 d. 16 val. «Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių mokyklos salėj, Dias Lemé, 53, įvyko São Paulo Lietuvių Katalikų Šv. Juozapo Bendruomenės Mokos rajono narių susirinkimas.

Susirinkimą atidarė kleb. kun. B. Sugintas. Į priezidiumą susirinkimui vesti buvo išrinkti kun. kleb. B. Sugintas pirmin. ir mok. V. Nalivaika sekr.. Dienotvarkė buvo patiekta sekančia: 1) Protokole skaitymas, 2) Bendruomenės bei Mokos rajono buklė, 3) Bažnyčios statybos klausimas, 4) Naujų narių priėmimas, 5) Įgaliotinių rinkimas, 6) Einamieji reikalai, 7) Kun. kelb. B. Suginto paskaita, 8) Klausimai ir sumanimai.

Kleb. kun. B. Sugintas padarė pranešimą apie Bendruomenės materialinį ir moralinį stovį. Iš pranešimo paaiškėjo, kad materialinė Bendruomenės būklė žymiai pagerėjo: apmokėtos buvusios skolos ir jau kasoj randasi apie Rs. 800$000. Taip pat paskutinųjų laiku žymiai padidėjo Bendruomenės narių skaičius ir atsilikusių narių nario mokesnio atsiskaitymas. Be to, klebonas nusiskundė, kad atsiranda ir tokių lietuvių katalikų šiaudadušių, kad nemoka branginti savo lietuviškų pamaldų, eina į lenkų pamaldas kuomi silpnina lietuvių vienybę.

Apie bažnyčios statybą irgi referavo kleb. kun. Sugintas pranešdams, kad jau prasidėjo bažnyčios sklypo išlyginimo ir aptvėrimo darbai ir kaip tik bus gautas iš Vyskupo leidimas statyti bažnyčią, tai tuoj ir prasidės bažnyčios statyba. Bažnyčios Statybos Komiteto yra jau numatomas bažnyčiai statyti inžinierius, kurio apskaičiavimu atseis 128.000$000.

Per susirinkimą buvo išrinkti Mokos rajono šio Bendruomenės įgaliotiniai: Kalinauskienė, A. Pisarevičienė, K. Trūbas, M. Paškauskaitė, J. Juodgudis, A. Jaruševičius, J. Kazlauskas, V. Kontautas, Pr. Alionis, S. Kuzmickas, Pr. Braslauskas, S. Lašinskas, J. Gelenžauskas ir St. Paskočiunas.

Po to, buvo kun. kleb. Suginto paskaita «Pasauly gyvybės atsiradimas» Gerb. Pralegentas išdėstė žymių mokslininkų teorijas ir vaizdžiai nušvietė apie atsiradimą gyvybės pasauly. Paskaita susirinkimui labai patiko, todėl Gerb. kleb. kun. B. Sugintas pažadėjo sekančiame susirinkime panašio turinio laikyti. Susirinkimas baigėsi 19 val.

G.

L. K. BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS V. ANASTASIJOJ.

V. Anastacio. Š. m. lapkričio m. 28 d. Dr. J. Basanavičiaus lietuvių mokykloje įvyko rajoninis L. K. Bendruomenės susirinkimas. Nors apie susirinkimą buvo išanksto skelbta spaudoje, prie to gi buvo išsiuntinėta atskiri vietos lietuviams pakvietimai, tačiau žmonių susirinko nedaug. Susirinkime buvo tariamasi bendruomenės organizacijos reikalu, atgaivinta vietos skyrius ir išrinkta nauja V-ba į kurią jėjo: Br. Ražūkas, J. Maziliauskas, St. Jonaitis, Ant. Šaučulis ir J. Makaveckas.

Dalyvavęs susirinkime lietuvių klebonas kun. B. Sugintas padarė platų pranešimą apie savos bažnyčios statybą, vėliau skaitė labai įdomią paskaitą, tema: «Gyvybės atsiradimas ant žemės». Paskaita buvo įdomi ir dar labiau naudinga, tik gaila kad maža žmonių tegirdėjo.

D.

DAR APIE «USINA MIRANDA».

Pereitam «Lietuvio» numery tilpo

(tąsa 8 pusl.)

Jaunimo skyrius

Sunaudokim jaunystės energija kilniam darbui.

Jaunos dienos neprotingas, paklydimais gan turtingos, neina žinginiais, bet riščia...

Kiekviena valanda praleista niekuomet nesugrįš.

Jaunystės dienos, tai viturėlio gies mė, linksminanti tą artojėlį nuo anksty vo ryto įvairiaspalviais garsais. Jaunatvė karalaitės sapnas, kupinas auksinių svajonių, deimantinių viečių, kurios dažniausiai ir pasilieka tik sapne. Jaunystės energija lygi bet kokiai gamtos jėgai, kuri sugriauna stipriausias tvirtovės, pajudina žemę. Žmogaus jaunystė yra brangi, nejkainuojama. Jos energija sunaudota geram darbui padarys didžiausius nuopelnus; priešingai— baisiausią betvarkę, nuostolį. O pati jėga savaime nežūna, ji turi kur nors išdegti, išsieikvoti tokiu ar kitokiu būdu. Tik, žinoma, jos gali daugiau ar mažiau senatvei palikti.

Mūsų kolonijoj toji jėga dažniausiai pragaištingam darbui sunaudojama, kuris, aišku, netik kad neduoda teigiamų vaisių, bet dar žalos daro; o juk jaunimo mūsų tarpe labai daug.

Jai šitą jėgą pakinkius į kultūrinį bendrą darbą padarytume milžiniškus kultūros dirvoj, žygius.

Mes dar patys sulauktume geresnės ateities, pagerėtų mūsų būvis, sulauktume laimingos ir garbingos senatvės. Bet dėja, pas mus nėra tos bendros giesmės, nėra susiklausymo.

Tiesa, yra vienokių ir kitokių pažiūrų keletas organizacijų, kurios taip neskaitlingos, kad negali tvirtai viešame gyvenime ko nors nepaprasto atsiekti. Kad ir «Viltis», kuri šiandien turi apie 150 narių, bet ar tiek reiktų būti, mažiausia 2,000 narių. O kame priežastys?

Tai visuomenės tarpe nesantaika; atskirų asmenų klasifikavimas, jų šalininkų trumpareginiškumas, aklai draugi jos neigimas, gerai nepažinant jos vadovybių asmeninių reikalų aukščiau pastatymas negu organizacijos bendrų reikalų. Iš to kyla įvairūs ir dažni kivirčai. Kad ir skyrių valdybos nesuranda bendros kalbos su Centro Valdyba, nors vieni ir kiti tie patys, vieną bendrą darbą dirba. Tuokart žeminasi draugijos vardas, susidaro nokokia apie ją situacija ir atbaido, net ir tuos, nuošaliai užsilaikančius asmenis, į ją įsirašyti.

Todėl draugijos negali išaugti į didelį skaičių, išsivystyti į piną veikimą bei savystoviai Kolonijos gyvenime pasireikšti. Aišku, tada nieko gero ne sulauksime. O didžiausias «tormozas» veikime, pačių organizacijų tarpe nesugyvenimas, pravardžiavimai, konkurencijos ir t. t... Šitokiu keliu mes žengdami visi prilipsime liepto galą. Reikia pakeisti visiems be išimties iki šiolinę negerą taktiką, pamesti skersokavimą, vien kitiems padėkime, galima visiems išsitokti ir visiems darbo pakaks.

Taigi, brangūs jaunuoliai ir jaunuolės, jai persidirbsime, ateinantieji nauji metai bus laimingi metai! Pakinkykite savo jaunatvės jėgas geram darbui, stokit pasirinkę į kurią nors organizaciją, sunaudokit savo energija sau ir visuomenės labui. Pavyzdžiui, paimkime chorus, kurie beveik kiekviename rajone organizuojami, nuo nieko nepriklausomi, bepartyviniai, nes daina — muzika nepolitikuoja, tik gyvenimą seką ir ūgdo kaip visuomenėj taip ir patiems choristams tą brolišką, artymo meilę, lieka jautresni, geresni ir galima gražių vaisių iš šito darbo susilaukti. Kad galėtume iš visų rajonų vieną jungtinį chorą kokio 100 asmenų sudaryti ir su juo viešai, svetim taučių akyse prisistatyti.

O progų būtų pakankamai, bele turėtume su kuo gerai pasirodyti. Būtų atviros duris ne tik į S. Paulo Municipal teatrą, bet ir kituose miestuose, kur išgarsėtų lietuvio vardas Brazilijos padangėj.

O tas galima padaryti, tik reikia nuo kai kurių pramogų, susilaikyti nuo didžiųjų gyvenimo praėmatnybių, kurios jaunimui nieko gero neduoda, ne pamesti lygsvaros, bereikalo neikvoti — taupyti energijos jėgas ir paskirti geram, gražiam tykslui, kuris neardo sveikatos, bet priešingai — stiprina dvasią ir kūną, kelia žmogaus prislėgtą būpą, žadina kilnius jausmus, artina bei bendrina žmones.

Nedarykime taip kaip iki šioliai ne kurie, kaip sakoma: «Kas veža tą ir plaka». Mėgsta pasižiūrėti ką kits dirba o pats neprisideda, moka pakritikuoti, o pats neparodo kaip geriau padaryti.

Paimkime «Vilties» B. Retiro sk. chorą, kuriame labai maža merginų, nes kas metai vis išteka, o papildyti nesiranda iš ko. Tartum B. Retire nėra, bet ant puspadžių padilinimo susieina. Nejvertina savo jaunystę, mano su saule gyvens, nesirūpina palikti pėdsakus gyvenime, kad buvo, neseka savo pirmtakūnių pavyzdžiu, nenori ką nors gero padaryti prisidėdant prie bendro kultūrinio darbo.

Vyrai, reik pasakyti Brazilijoj šiuo atžvilgiu labiau susipratę.

Panašiai ir Mokos padangėj jaučiamas merginų trūkumas pav. chore 28 vyrai, 11 merginų.

Tad mylima sesute — lietuvaitė! neapsileisk brangios jaunatvės dienuose, dėkis prie bendro visuomenės darbo, nes dabar toki laikai, negalima per daug namie sėdėti ir per daug su svetimtaučiais susiginiuoti ir šiaip savais keliais keliauti...

Kur naudingiau ir linksmiau nuo darbo liuoslaikį praleisi, jai ne savųjų tarpe, dainuojant savo močiutės mylimą dainą su kuria tavę lopšyj užliūliavo, užsūpavo. O tu motule taip pat pasirūpinki, kad tavo dukrelė tuo kilniu maistu savo dvasią maitintų, kuris padės apsaugoti, išlaikyti lietuvaitės vardą, jos skaisčią sielą, sveiką kūną, kad galėtų, sulaukti ramios ir garbingos senatvės.

Varguolis.

* * *

Priekalas.

Dirbtuvė...
Plieno priekalai
Ir tuzinai ratų,
Jūros aliejaus.
Kala ir kala —
Galo nesimato.
Prakaito jūros liejas.
O užveizda senas —
Beždžionės fizionomija,
Girdi: „daugiau darbo,
Ir mažiau kalbų!..“
Mat ekonomija...
Ytin svarbu!
Iščiulpt paskutinę jėgą
Iš jauno berno.
O paskui?...
Paskui temiega
Kur patvory...
Jei dar turi
Reisų šimtą
Ir pastogę menką...
O jei ne —
Stipk gatvėj
Į purvą sumintas.

V. A.

* * *

SPORTAS

Šį sekmadienį Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyrius turi stiprias «O Dia» laikraščio rengiamas 9-tas campionatines rungtynes su vengrų klubu «Estrela Ungara». Rungtynės įvyks mūsų aikštėje 2 val. p. p.

Visi žaidėjai turi susirinkti 1 val. p. p. Taip pat kviečiame mūsų, gerbiamą torsidą ir visus prijaučiančius.

B.

GEORG BRANDES.

Kaip reikia skaityti.

Jaunos merginos dažnai vartoja pasakį: išskaitė iš knygų pati savo. Jos užvis labiau skaito tai, kame randa panašumo į savo jausmus ir buitį. Žinoma, kad gerai supratus kito buitį, reikalinga pačiam jausmais visa tai pergyventi, sakyčia, perjausti; bet net tame tačiau gi reikalas, kad knygoje patį savė atradus, bet tame, kad supratus rašytojo mintį, jo išreikštą per knygoje veikiančius asmenis. Per knygą mes įsiskverbiame į rašytojo sielą, o kartą mes per knygą susipažinome su jos autorium, tai mums atsiranda noro ir kitus jo kūrinius skaityti. Mes nujaučiame, kad esama ryšio tarp įvairių jo kūrinių, ir, skaitydami juos iš eilės, mes sugebame giliau pažinti kaip jo kūrinius taip ir jį patį.

Paimkime, pav., Henriko Ibseno «Šmėklas». Tai viena tokių knygų, kurių neduodama į rankas priaugantiems, taičiau tas dar nemažina josios vertės. Kai ši riauta ir gili pjesė pasirodė, ji beveik vienbalsiai buvo atmesta, kaip nedoringas veikalas. Kitas Ibseno darbas, «Žmonių Gydytojas», piešia, kaip žinome, blogą vieno nedidelio miestelio gyventojų elgesį su kurorto gydytoju už jo atliktą ir paskelbtą atradimą, kad kurorto vanduo užkrėstas. Miestelis, susirūpinęs tuo atidengimu, nenorėdamas daryti išlaidų brangiai kainuojančiam kurorto higijeningumo pataisymui, visą kaltę suverčia gydytojui, tarytum ne vanduo, tik jis pats būtų tos epidemijos kaltininkas. Tokiu būdu drama vaizduoja santykius, dalimi panašius į tuos, kaip publika sutiko «Šmėklas», ir dėl to gauna visiškai kitokį aiškinimą, jeigu turėsime galvo je jį išsaukiančias aplinkybes. Štai ko dėl reikia knygaš skaityti taip, kad galima būtų matyti ryšys, esąs tarp įvairių rašytojų veikalų.

Ne pro šalį taip pat skaityti taip, kad atidengus ryšį, esantį tarp vieno rašytojo kūrinių ir kūrinių kitų rašytojų, kurie turėjo arba tebeturi jam įtakos. Atminkite, kokia reikšmė toje pačioje pjesėje «Žmonių gydytojas» duodama tam, kad dauguma (didžiuma), kaip dauguma, niekad nesti teisinga nuo jos atsiskyrusio asmens atžvilgiu; atminkite išvestinę repliką apie jėgą, kuri slepias tojo žmogaus buityje, kurs vienišas stovi gyvenime, ir jeigu, tų minčių gilumo ir originalumo nusmelkti, imsite teirautis, ar jos nebuvo kieno nors anksčiau išreikštos, tai jūs jas atrasite Sereno Kirkegordo (danų filosofas ir rašytojas, gyv. 1813 — 1855 m.) veikaluose; tada prieš mus iškils ryšys tarp danų ir norvegų kultūros, — vienos šalies įtaka kitai.

Tokiu būdu — mes per knygą įsiskverbiame į rašytojo sielą, ir taip pat per ją mes patenkame į tą ratą, kuriame jis užima tam tikrą vietą, ir atidengiame įtaką, kurią jis, savo eile, daro kitiems.

Tačiau toks skaitymo būdas negali būti pavyzdžiu visiems, o tiktai tiems, kurie mažiau ar daugiau moka kritiškai žiūrėti į tai, ką skaito.

Bet užtat kiekvienas gali ir turi skaityti taip, kad skaitymas būtų pamokomas.

Aš aukščiau sakiau: mes neturime manyti, jog galime pasitaisyti nuo vieno tiktai skaitymo, ir neturime reikalauti iš rašytojo, kad jis mus taisytų savo morale, bet turime skaityti taip, kad atrastume ir pasisavintume iš knygos, ją beskaitydami, tai, kad joje yra pamokomo.

Kaip pavyzdį, aš imu Soissonn'o (Suasono) tvirtovės apgulimą ir kapituliaciją 1814 m. kovo mėn. 3 d.

Po kautynių ties Leipcigu Napoleono būklė tokia: jis dar tebeturi 60 — 70 tūkstančių kariuomenės, bet sumuštos ir išvargintos ligi nepajėgumo, susidedančios beveik iš vaikų, o prieš jį stovi 300.000 čių armija — gyva, už grūdinta ir einanti laimėti. Jo generolai netvarkingai traukiasi, grįždami Prancūzijon. Jis pats metas visur, kur gresia didžiausias pavojus, įkvepia kariuomenę, nukreipia ją prieš savo priešininko įsibrovimus, nugali ties Brijenna ir Lorotjera, vienas prieš keturis, prieš penkis. Bet kadangi jis negali pulti jėgomis jį prašokstančio priešo, tai jis, kaip plėšrusis žvėris, tyko patogios progos. — kokios nors paklaidos, kurią priešininkas, jo įsitikinimu, būtinai padarys.

Ir paklaida padaryta. Bliucheris ir Švarcbergas išsiskyrė ir puolė jį įvairiomis kryptimis, o jis tada užgula Bliucherį priverčia jį bėgti, atmeta taikos pasiūlymą, kadangi tie nepripažįsta Prancūzijai natūralinių sienų, ir vėl puola Bliucherį, kad jį galutinai sutriuškintų ir atstatytų savo galybę.

Ir staiga reikalas gauna visiškai kitą kryptį: nedidelė Suasono tvirtovė, kliudžiusi Bliucheriui ir Švarcbergui iš naujo susijungti, kaip sykis tą lemiomą jį momentą nelauktai pasiduoda.

Štai, ką mes skaitome apie tai geriausiame kūrinyje, skirtame šiam periodui, — Henry Houssaye rašte vardu «1814-ji metai».

Suasono tvirtovę visada laikė svarbiu strateginiu punktu. Bet ligi 1814 m. nedarė iš jos gynimosi bazės: kas tada galėjo laukti įsibrovimo Prancūzijon! Jos įvirtinimai buvo menki. Paskubomis ėmė ją taisyti; šis darbas buvo pavestas generolui Moro — negi minaičiui garsiojo Moro. Garnizoną sudarė sauja zmonių: 700 drąsių ir išmėgintų karių, suprantančių, kad jų tėvynės reikalai pralaimėti, bet vis dar nuoširdžiai atsidavusių Napoleonui; 140 senosios gvardijos artilerininkų ir 80 raitelių. Tvirtovės apginklavimą sudarė 20 lengvųjų patrankų. Iš viso, vadinas, ten buvo tarp 900 ir 1000 žmonių. O prie tvirtovės stovėjo 50.000 žmonių, — Vincengerodės vadovaujami rusai, Bliucherio vedami prūsai ir turį 40 sunkiųjų artilerijos pabūkių.

(b. d.)

PASAULYJ

Užmuštas Sovietų komisaras Kirov.

Šiomis dienomis Leningrade užmuštas Centralinio Komunistų Partijos Komiteto narys komisaras Kirovas. Kirovą užmušęs vienas Sovietų rėžimo priešininkas, kurio pavardė nežinoma. Kirovo kūnas perveztas Maskvon ir tenai su didelėmis iškilmėmis palaidotas.

Gaisras sunaikino kino studijas.

Kalifornijoje gaisras sunaikino keletą didelių namų, kurie priklausė kino filmų bendrovėms. Namuose buvo irengtos kino studijos. Gaisrą gesinti buvo iššaukti Holivudo gaisrininkai. Per gaisrą sužeista 15 žmonių. Nuostoliai siekia virš 300.000 dolerių.

Pasmerkti mirti Makedonijos teroristai.

Bulgarijos karo teismas nubaudė mirtimi dvylika makiedoniečių — teroristų, kurie buvo kaltinami žmogžudystėmis, teroru ir priešvalstybiniu veikimu. Visi jie priklausė vienai žinomai teroristų organizacijai.

Atšaukta žinia apie Gabriel Terros areštą.

Užsieniuose buvo paskelbta žinia, kad tapo suimtas Urugvajaus Respublikos prezidentas Gabriel Terra. Užsienių reikalų ministerija šią žinią oficialiai atšaukė ir pareiškė telegramų agentūrai Havas, kad Urugvajaus vyriausybė imsis žygių, surasti šią melagingą žinią paskelbusius kaltininkus.

Pasmerkti mirti.

Persijos militarinis tribunolas nuteisė mirti 8 asmenis, kurie buvo kalti nami valstybės išdavimu. Mirties bausmė buvo tuo tuojau įvykdyta. Keliolika asmenų, mažiau kaltų, nuteista po keletą metų kalėjimo.

Potvynio pasekmes Argentinoje.

Paskutinės informacijos iš Argentinos praneša, kad per ištikusi potvynį Argentinos pietuose, žūvo virš 500.000 galvijų. Be to, potvynis ir šiaip pridarė baisybes nuostolių. Daugelis gyvulių augintojų ir žemdirbių labai skaudžiai nukentėjo. Kiti liko be duonos kąsnio. Argentinos vyriausybė labiau nukentėjusiems tiekia pagalbą.

Baisus sprogimas Syrijoj.

Beyruht mieste įvyko baisus sprogimas viename sandelyje, kur buvo sudėta įvairi degama medžiaga. Nuo sprogimo sugriuvo vienas sandelis, kuriame dirbo darbininkai. Trylika darbininkų žuvo po sandelio griuvėsiais. Sprogimo priežastis tikrai nežinoma.

Žemės drebėjimas Jugoslavijoj.

Jugoslavijos sostinėje Belegrade ir Zagrebo mieste buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas, dėl kurio gyventojų tarpe kilo didelė panika. Aštuoni žmonės sunkiai sužeisti.

Užmuštas garsus bandytas.

Amerikoje, Illinuois valstybėje užmuštas garsus bandytas Geore Nelson, kuris Amerikoje buvo žinomas «Baby Face» vardu. Banditas miré nuo žaizdų, kurias padarė jam policijos agentai per vieną susišaudymą. Nelsono žmona suimta. Nelsonas turėjo tik 25 metus amžius.

Suimti sąmokslininkai.

Perū valstybės policija suėmė keliolika sąmokslininkų prieš esamąją vyriausybę. Suimtųjų tarpe yra keli aukšti karininkai. Sąmokslininkai ruošėsi nuversti valdžią ginkluotų sukilimu.

Nuteisti mirti „Kolchozininkai".

Iš Sovietų Rusijos pranešama, kad Sovietų valdžia imasi griežtų priemonių prieš «kolchozų» (komunistinių ūkių) prižiūrėtojus, kurie daro sabotažą ir tyčia naikina pasėlius. Kermino rajone teismas nuteisė mirti keletą aukštų «kolchozų» organizatorių, kurie buvo kaltinami sabotaže.

Ispanijoj dar suimami sukilėliai.

Paskutinėmis dienomis Ispanijoj suimta dar daug sukilėlių, kurių tarpe vienas žymus revoliucijos vadas Asturias provincijoj.

Ciklonas Filipinų salose.

Amerikai priklausančiose salose siautė baisus vėsulas ir audra. Leyte provincijoje vėjo greitumas siekė iki 200 kilometrų į valandą. Ciklonas pridarė labai daug nuostolių. Nieko nepranešta apie žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičių.

Bulgarijos kareiviai įėjo Graikijos teritorijon.

Iš Drama miesto pranešama, kad Bulgarijos pasienio karišką sargyba, besivydama bėgančius iš Romunijos į Turkiją muzulmonų pastorius, įėjo Graikijos teritorijon. Penki muzulmonų pastoriai buvo nušauti Graikijos žemėje. Kitus bėgančius kareiviai sugavo ir nusivarė Bulgarijos pusėn, palikdami penkis užmuštuosius. Muzulmonų pastoriai norėjo pabėgti per Graikija Turkijon.

Dėl šio įvykio vedamas stropus tardymas.

Išbandytos naujos patrankos.

Šiomis dienomis Švedijoje buvo bandomos naujos didžiulės patrankos, padarytos specialiai apsiginimui nuo priešo lėktuvų. Naujos patrankos išauna iki 135 šūvių per minutę.

Jūrų nusiginklavimo konferencija.

Londone jau senai posėdžiauja Jūrų nusiginklavimo konferencija, kurioje dalyvauja Anglijos, Japonijos ir Amerikos atstovai. Konferencijoj neprieita beveik jokio galutino susitarimo. Nežiūrint visokių konferencijų, nutarimų ir sutarčių, beveik visos pasaulio didžiosios valstybės smarkiai ginkluojasi ir karo reikalams išleidžia milžiniškas pinigų sumas.

Karo stovis Ispanijoj pratęsiamas.

Ispanijos ministeris pirmininkas pareiškė, kad karo stovis Ispanijoj, kuriuo terminas pasibaigė gruodžio 7 dieną, bus pratęstas dar vienam mėnesiui. Nors revoliucija jau senai numalšinta, bet ramumo kraštė dar nėra.

MIRĖ LORDAS RIDDELL.

Londone mirė lordas Riddell, kuris buvo žinomas publicistas. Jis savo žinioje turėjo keletą didžiųjų Anglijos laikraščių, kurių tarpe ir «Naws of World» dienraštį, turintį virš 3 milijonų egzempliorių tiražą.

— Sovietų užsienių Reikalų komisaras Litvinovas su Sovietų ambasadorium Paryžiuje, aplankė Prancūzijos užsienių reikalų ministerį Levalį, su kuriuo turėjo keletą svarbesnių pasitarimų. Europos politikos klausimais.

— Iš Paryžiaus pranešama, kad einant paskutinėmis žiniomis, Prancūzijoj žymiai padidėjo bedarbių skaičius.

— Sarro kraštė suorganizuota nauja politinė partija, kuri ruošis prie būsimojo plebiscito. Į naują partiją įėjo daug įtakingų žmonių.

— Paryžiuje suimtas vienas kroatas, kuris čia gyveno su svetima pavarde. Suimtasis kaltinamas, dalyvavęs Marselio atentate ir priklausęs slaptai kroatų teroristinei organizacijai.

SKELBKITĖS

TIK „LIETUVY"

A. MAJUS.

(tąsa) 108

Desembarcar, v. iškrauti; išlipti; iš laivo išlapinti (iškrauti).
Desembargar, v. paruošti, sudaryti; pašalinti kliūtis; daiktų areštą nuimti.
Desembargo, m. arešto nuėmimas; kliūties pašalinimas.
Desembarque, m. laivo iškrovimas, keleivių išlapinimas.
Desembebedar, v. išblavinti (nuo girtumo), išpagiriodinti.
Desembocar, v. išvesti; baigti; iš plaukti, įtekėti.
Desembolsar, v. išleisti, išimti iš kišenės (piniginės).
Desembôlso, m. išlaidos; avansas (piniginis).
Desemboscar, v. varyti, vesti iš miško (trakos).
Desembotar, v. aštrinti; šalinti bukumą, aprėjingumą.
Desembravecêr, v. jaukinti, pratinti (laukinį ar atpratusį nuo namų).
Desembrulhar, v. išpainioti; iš vynioti, išpakuoti.
Desemmaranhar, v. išpainioti.
Desemmaçar, v. išpakuoti; išardyti poką, rišulį.
Desemmoldurar, v. nuimti, pašalinti rėmus.
Desemmudecêr, v. prabilti, pranešti.
Desempachar, v. palengvinti; ištuštinti; pašalinti kliūtį.
Desempacho, m. palengvinimas; sunkumo pašalinimas.
Desempalhar, v. nuimti pakratus; išrinkti šiaudus.
Desempar, v. išrinki smaigelius iš vynyno.
Desemparelhar, v. atskirti (iš poros); — se, nelyglomis susituokti.
Desempastar, v. nuimti glitumą, gleives; išimti teišlą.
Desempatar, v. ryžtis, nuspręsti.
Desempeçar, v. išlaisvinti; išpainioti, išvynioti.
Desempecêr, v. — desempeçar.
Desmpecilhar, v. — desempeçar.
Desempêço, m. palengvinimas; iš laisvinimas.
Desempedernecêr, v. suminkštinti; sugriaudinti; sušvelninti.
Desempedernir, v. desempeder necêr.
Desempedrar, v. išrinkti akmenus; nuimti akmeninį grindinį.
Desempégar, v. iš gilumos ištraukti, išimti.
Desempenar, v. ištiesti; išlyginti; — se, išsitiesti.
Desempenhar, v. išpirkti užstatą; atsikratyti skolos; atlikti savo pareigą.
Desempenho, m. išpirkimas (užstato); išpildymas (pareigos); skolos iš mokėjimas.
Desempêno, m. ištiesimas, tiesumas; tikrumas; smagumas.
Desemperrar, v. «ožį» išvaryti, užsispyrimą pašalinti; fig. sušvelninti.

Ar ketini ka pirkti?

Artinasi metų galas ir didžiosios šventės, tat turtingas ar vargšas sulig savo išgalės ką nors perka, kaip tai sau ar savo šeimai rūbų, savo gustai baldų ir kita. Šia proga kilo man min tis duoti savo tautiečiams keletą patarimų, kad jie galėtų išvengti kai kurių klaidų ir, paskiau, iš to kylančio susi griaužimo.

Visų pirma patarčiau gerai atsiminti lietuvišką priežodį: «šykštus du syk moka» ir panašų turtingiausios pasauly anglų tautos priežodį: «aš nesu toks turtingas, kad galėčiau pirkti pigius daiktus». Tik didelis šykštumas ir neišmintingas pinigų mėtymas galėtų pateisinti mažos vertės ir nereikalingų menkniekių pirkinėjimą. Tad prieš pirkdamas bet ką, tautietį, visados gerai apsvarstyk, ar perkamas daiktas tikrai tau yra reikalingas ir be jo negali apseiti. Paskiau žiurėk, ar perkamas dalykas yra geros rūšies, kokybės. Pirkdamas prastą daiktą tik veltui pinigus išleisi.

Visai peiktinas mūsų tautiečių paprotys (ar tat būtų nesveiko kuklumo išdava?) ruošiantis bet ką pirkti tai ieškojimas Luz stoties, Bom Retiro ir kitose «duobėse», kur akiplėšiški pardavėjai prievartą įtraukia tokį, kaip jie mano, kaipirą ir taip pat prievarta parduoda niekam nevertą prekę trissyk brangiau, negu tai iš tikrų kainuoja. Tautieti, jei nori išvengti apgaulės, tai mažmožį ruošdamos pirkti nesidrovės įeiti į miesto centro didelį magaziną. Ten tarp gerų prekių geriau bus įstabu tavo anksčiau norimo pirktį daikto netinkamumas, o iš kitos pusės dideliame magazine visados vegiama pirkėjas apgauti, kad tai nepakenktų parduotuvės geram vardui, ir jei vis tik tokioj vietoj pirktas pasirodo su defektu, tai galima atmainyti. Tuo tarpu pirkęs ką «duobėj» nė nemėgink eiti atmainyti ar pinigus atgauti. Reikia atsiminti, kad ir dideliuose prekybos namuose, be kai kurių išimčių, čia yra labai užsiprašoma, kartais daugiau, kaip antra tiek, todel beveik visur reikia derėtis. Miesto centre daug mažiau tokių «deramų» prekybos namų, bet vis tik yra, todel derybų nereikia sarmatytis.

Pirkėjas.

Skaityk ir Platink

„LIETUVI"

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

1) Luz stoties kioske,
2) José Paulino vaistinėj,
3) Prie pašto laiptų ir kampo,
4) Rusų vaistinėj Mokoj,
5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
6) „Vilnius“ krautuvėje rua Pra tes 12.
7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoj visomis dienomis.

DR.
S. MEITIN.

Ultrovioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir ner vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Moterišku rùbu siuvėja.

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevicienė.

Rua Campineirce Nr. 62 (Móoca).

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
Įsteigta 1890 met ais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Mûsų mokyklų Gydytoju adresai:

Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooca, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.

Dr. Sílverio Carpinelli - Praça Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital «Humberto 1º».

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynikose Rusijoj, Vokietijoj, Lietuvoj ir Lenkijej, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiovos, mažakraujystės ir kitų ligų. Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 2, namas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. p. kasdien S. Pauly rua Anhaia, 100 nuo 3 iki 8 val. vak.

IZIDORO GARLO

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2º operacinio skyriaus moteru klinikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne | Rentgeno institutas Diatermia Ultraviolетiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampas Boa Vista ir 25 de Março)
2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išejimas į Europą

Astrida	30.	11. 34.
Macedonier	8.	11 34.
J. Charlotte	30.	12. 34.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

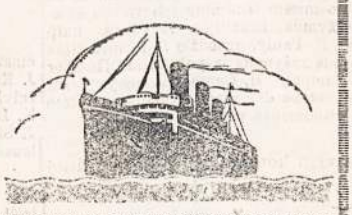

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įtsaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Surado 725 maišus falsifikuotos kavos.

Brazilijos kava, kuri eksportuojama į užsienį, labai prižiūrima kavos instituto valdininkų. Eksportuojama tik geros rušies kava. Šiomis dienomis S. Paulo policija vienos kompanijos sandely surado 725 maišus kavos, kuri buvo paslėpta nuo fiskalizacijos. Rastoji kava netikusi eksportui. Ji atvežta kavos instituto sandelius. Kompanijai bus iškelta byla.

Mano išleisti 300 milijonų milreisų bonais.

Brazilijos Seimo finansų komisija nesenai darė posėdį, kuriame buvo svarstomas valstybės biudžeto deficito klausimas. Komisija mano patiekti vyriausybei pasiūlymą išleisti 300 milijonų milreisų bonais 3 metams. Bonais manoma padengti susidariusį deficitą.

Prezidentas Getulio Vargas vieši S. Borja mieste.

Brazilijos Respublikos prezidentas p. Getulio Vargas šiuo metu dar vieši savo tėviškėje, S. Borja mieste (Rio Grande do Sul). Kaip praneša vietos spauda, Respublikos prezidentas manąs ten pabūti dar keliolika dienų.

KIEK BRAZILIJOJ YRA LAIKRAŠČIŲ

Brazilijoj išeina 161 dienraštis ir keli šimtai savaitraščių, dvisavaitinių, mėnesinių ir įvairių žurnalų. Rio de Janeire išeina 16 dienraščių, S. Paulo mieste — 12, São Paulo estade 28 dienraščiai, kurių tarpe 5 Santos mieste. Kituose estaduose ir miestuose išeina 105 dienraščiai. Kaip matome, Brazilijoj laikraščių išeina gana daug, tačiau tolimose provincijose laikraščiąs mažai kas skaito. Daugiausia skaito miestuose ir miesteliuose. Tolimiausių užkampių laikraščiai nepasiekia. Ten daug yra analfabetų.

ATVYKO ŽYMUS KAVOS PREKYBININKAS.

Į São Paulo iš Amerikos atvyko vienos didelės kavos eksporto firmos atstovas, kuris aplankė žymesnes kavos apdirbimo bei rūševimo įstaigas. Jo kelionės tikslas arčiau susipažinti su Brazilijos kavos gamyba ir eksportu.

TAISYS AERODROMUS.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad Brazilijos vyriausybė visoje šalyje mano pataisyti ir pagerinti aerodromus. Kaikuriose vietose bus padaryti nauji aerodromai. Oro susisiekimui plečiantis daugelyje vietų trūksta gerų aerodromų lėktuvams.

Miręs rašytojas Huberto Campos.

Tik prieš kelias dienas Rio de Janeiro mieste iškilmingai buvo palaidotas žymus Brazilijos rašytojas, kaip štai, S. Pauly, gruodžio 5 d. mirė kitas garsus rašytojas ir publicistas Humberto Campos. H. Campos asmeny Brazilija neteko dar vieno žymaus rašytojo ir visuomenės veikėjo.

Ne vien komunistai ardo Brazilijoj ramybę.

Porto Alegre išeinąs dienraštis «A Fedaração» rašo, kad Brazilijoj viešąją tvarka ir ramybe ardo ne vien komunistai. Esą Brazilijoj daug ir kitokio ekstremistinio elemento, kuris taip pat šalies tvarkai ir ramybei nemažai pavojingas. Laikraštis priduria, kad daugiausia ekstremistų ir šalies tvarkos ardytojų yra svetimšalių.

Milreiso pakeitimas cruzeiru.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad jau baigiamas ruošti įstatymo projektas, kuriuo einant, dabartinis Brazilijos piniginis vienetas — milreisas, bus pakeistas į kitą vienetą, vadinamą «O Cruzeiro». Cruzeiro bus padalintas į 100 centesimų. Milreisas bus išimtas iš apyvartos 1936 m. Nuo tų metų pradžios visiems valdininkas bus mokamos algos jau kruzeirais. Kruzeiras bus lygios vertės su dabartiniu milreisu.

Nauji Jūrų Ministerijos Rūmai.

Sausio mėnesį Rio de Janeire bus atidaryti, naujai statomi didžiuliai Jūrų ministerijos rūmai. Po atidarymo Jūrų misterija bus perkelta į naujus rūmus.

* * *

(Tęsinys iš 4 pusl.)

žinutė apie «Ūs. Miranda» apiplėšimą. Šiuo tarpu paaiškėjo, kad plėšime dalyvavo patys Usinos darbininkai, kurie yra jau sugauti ir padėti Pirajuhy cypėje.

Iš viso matosi, kad plėšikų būta be «praktikos» — nes ir užmušę direktorių pinigų nespėjo paimti ir bėgdami pametė savo dokumentus, (kadernetą) kas lengvai davė juos suimti.

Visgi prisei atgailauti už padarytą «heroiškumą».

Koresp.

NUSIŠOVĖ..

Lapkr. 29 d. Prez. Alves miestely nusišovė krautuvininkas J. Ramalho Priežastis galį būti smunkąs biznis, kaip rodo apliktas laiškas. Velionis buvo geros širdies ir linksmas vyrukas.

Koresp.

KULTŪRIEČIAI «MIKLINASI».

Praeitą sekmadienį, mūsų žinomi Villa Zelinos «kultūriečiai», kaip ir visados, pamėgino savo «specialybes»—pamiklinti savo jėgas peiliais ir gelažgaliais

Tūlas «draugas» J. Kumbravičius iš kokios tai «priežasties» pamiklino savo rankas, praskeldamas pakaušį savo «draugui» A. Lazauskui, kuris žinoma nuvažiavo į «Santa Casa» o Kumbravičių „nutarabanijo" į Šaltają, praaušyti nuo pingutės ikaitusio kraujo.

Bravo «kultūriečiai», miklinkit sako raumenio ir «kultūrinkite» jaunimą.

Kultūrietis.

* * *

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiškai:

A. Bubinui, B. Baubinui, V. Bučinskiui, M. Bambelaitei, P. Daukšai, J. Karveliui, K. Karčiauskienei, A. Karveivienei, P. Kunigėliui, A. Kiurienei, K. Lipui, A. Paplauskui, J. Paulavičiui J. Steponavičiui, Stambriui, J. Sakalauskui, K. Talalai, A. Vabalienei.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Pranešimai

Šiuo pranešame, kad dėl susidėjusių aplinkybių atidėta «Vilties» S-gos ekskursija į Santos, kuri turėjo įvykti šį sekmadienį, t. y. gruodžio 9 dieną.

Ekskursijos diena bus paskelbta vėliau.

Šiuo pranešu, kad gruodžio 8 d., lygiai 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92 įvyksta eilinis Lietuvių S-gos Brazilijoj posėdis.

Pirmininkas.

Šiuo pranešama, kad gruodžio 22 d., (šeštadienį) lygiai 8 val. vak. įvyksta «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus narių metinis susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba, revizijos komisija ir svarstomi kiti svarbūs klausimai. Visi nariai privalo būtinai dalyvauti.

Valdyba.

KNYGU SKAITYTOJAMS.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoj Knygyno Vedėjas prašo visų skaitytojų, kurie turi paėme skaityti knygas, grąžinti jas iki šių metų gruodžio 25 dienos. Dabar yra tvarkomas knygynas. Toliau knygos bus duodamos skaityti tą pačia tvarka. Mėnesinis mokesnis ir toliau paliks tas pat, t. y. 1$000 ir 5$000 užstato.

Kaikurie skaitytojai atsiliko su mėnesiniu mokesniu. Visi skaitytojai, kurie yra skolingi knygynui už knygų skaitymą, prašomi apsimokėti. Iki pas kirto laiko prašomi grąžinti visas knygas ir organizacijų nariai, kurie naudojasi knygomis nemokamai.

Knygyno Vedėjas.

Kas bus, kas nebus,

bet Lietuvis neprazus!

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Kleboniškių kaimo, Pažaisio valsč., Kauno aps.

2. Žungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.

3. Pil. Katrė Lukoševičienė, gyv Pepalių kaime, Babtų valsč., Kauno apskr. nuo p. m. spalių mėn. 21 d. paieško savo vyrą Joną Lukoševičių, emigravusį Brazilijon 1929 m. Ankščiau jis gyveno: rua Galvão Bueno Nr. 80, S. Paulo Brasil.

4. Katkų Adolfą, kilusį iš Šiaulių

5. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogolos valsč. Kauno apskr.

6. Pakalniškį Joną, kilusį iš Šiaulių m.

7. Bakalereiskį Tevelį, kilusį iš Butrimonių m.

8. Vabalienę Andą.

Visi piliečiai, kurie žino aukščiau išvardintųjų asmenų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys perskaitys šį skelbimą, tepraneša jų adresus, arba patys atsilanko į Konsulatą.

Medus.

V. Zarakausko bitininkystės yra grynas, centrafuguotas, turįs malonų kvapą ir gerą skonį. Gaunamas šiose vietose:

Rua Rio Branco, 3; Largo General Osorio, 5-A.; rua Carmo Cintra pas J. Baužį; rua Voluntarios da Patria, 59; rua Newton Prado, 86; rua José Paulino, 151; rua Bandeirantes, 92 ir V. Anastazijoj, rua Costa Pinto, 13.

NAUJIENA!!!

Šeštadienį, gruodžio 8 d. 8 val. vak. Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. bus nepaprastai įdomus

VAKARAS,

kurį rengia «Vilties» S-gos B. Retiro skyrius. Dar iki šiol nematyta programą, kurią atliks garsus alchimikas — magikas

PROF. MANTOVANI

ir lietuvis magikas K. ČEPLINSKAS.

Bus rodomi nepaprastai įdomūs numeriai. Magija, spiritizmas, hipnotizmas ir t. t. Stebuklai! Įdomybės!. Juokas! Visi, visi atsilankykit! Nesigailėsite! Vėliau šokiai.

Pakvietimai vyrams, moterims ir vaikams galima gauti iš anksto pas narius.

JAUNIME, nepraleisk progos!

Atsilankykit į Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyriaus rengiamus Gruodžio mėn. 1, 2, 9, 16, 23 d. Lietuvių Namų salėje linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIŲ STYGŲ ORKESTRAS.

Vakarų pradžia 7 val. vak.; pabaiga 12 val. nak.